

فراخوان مقاله برای همایش

حج و زائرین کشورهای اسلامی

بنیاد تحقیقات و اسناد ملک عبدالعزیز - پادشاهی عربستان سعودی - و دانشگاه بین المللی اسلامی، اسلام آباد در صدد برگزاری همایش بین المللی پیرامون موضوع فوق الذکر در ماه نوامبر ۲۰۱۴ میلادی می باشند. از پژوهشگران و کارشناسان عرصه های تاریخ معاصر، جامعه شناسی و جغرافیا از کشورهای پاکستان، افغانستان و ایران دعوت می شود که مقالات خود را تحت عنوان **حج و زائرین از کشورهای اسلامی** مرقوم نمایند.

جزئیات موضوع مورد بحث ضمیمه این دعوت نامه است و همچنین می توان این جزئیات را از پایگاه اینترنتی زیر دانلود کرد

http://www.iiu.edu.pk/index.php?page_id=15547

مقالات را می توان به یکی از زبانهای انگلیسی، عربی، اردو و فارسی تهیه کرد. از مقاله نویسان محترم تقاضا می شود که مقالات خود را از طریق پست الکترونیکی زیر حد اکثر تا ۱۵ ژوئن ارسال نمایند.

hajj.encyclo@iiu.edu.pk

شورای همایش پس از بررسی مقالات و در صورت پذیرفته شدن آنها با نویسندگان آنها تماس خواهد گرفت و به صاحبان مقالات پذیرفته شده، جایزه نقدی تقدیم می شود.

(پروفسور دکتر یوسف الدریویش)

رئیس دانشگاه بین المللی اسلامی، اسلام آباد

سرپرست همایش

(پروفسور دکتر نبی بخش جمانی)

رئیس دانشکده علوم اجتماعی /

مسئول هماهنگی های همایش

حج و زائرین از کشورهای اسلامی: مقالات و موضوعات مورد پژوهش

بنیاد تحقیقات و اسناد ملک عبدالعزیز در حال تدوین دانشنامه ای در خصوص حج و حرمین شریفین است و هدف از آن پیگیری و بایگانی تاریخ حج از زمان پیش از اسلام تا عصر حاضر به شکل یک منبع مستند، می باشد. این طرح جدید نقش مرکز آمار و اطلاعات مربوط به حج و حرمین شریفین را ایفا خواهد کرد و بویژه برای محافل علمی و پژوهشگران منبع مهمی خواهد بود.

بخش اول این طرح، که تدوین دانشنامه می باشد، مربوط به پژوهش و بایگانی نمودن ابعاد و موضوعات مختلف حج بترتیب زمانی خواهد بود. علاوه بر گردآوری و داوری نسخه های خطی و اسناد و مدارک مختلف، این طرح شامل تحقیقات توسط تاریخ دانان و جغرافیا دانان نیز خواهد بود. دانشنامه حج دارای هشت بخش خواهد بود. هر یک از بخشهای دانشنامه می تواند دارای یک جلد و یا بیشتر باشد که انواع موضوعات و تحقیقات را در بر خواهد گرفت.

بخش ۱. حج از زمان پیش از اسلام تا پایان عصر عباسیان.

بخش ۲. حج در عصر ممالیک، عثمانیها و نخستین حکومت آل سعود.

بخش ۳. حج در عصر پادشاهی معاصر آل سعود یعنی از ملک عبدالعزیز تا ملک عبدالله.

بخش ۴. مکه مکرمه، گذشته و امروز توسعه های مختلف مسجد الحرام در زمان سعودی و پیش از آن.

بخش ۵. مدینه منوره، گذشته و امروز، توسعه های مسجد مقدس نبوی(ص) در زمان فرمانروایی سعودی و پیش از آن.

بخش ۶. مربوط به موضوعات متنوع می باشد. مسیر های حج، اماکن مقدس، تعداد زائرین و غیره.

بخش ۷. گرد آوری امور حج که در برنامه ریزی و اجرای آنها نهادهای رسمی پادشاهی عربستان سعودی مستقیماً دست داشته اند.

بخش ۸. این بخش به عادات و آداب و سنن و مراسم و روندهای مربوط به حج و زائرین کشور های مختلف، در گذشته و امروز، اختصاص می یابد. پژوهشگران با ارائه اسناد، مدارک، نسخه های خطی و اطلاعات مربوط، تصویر کاملی از وضعیت حج و زائرین کشورهای خود ارائه دهند.

پژوهشگران و پژوهشگرانی که اختصاصات زائرین کشورهای خود را که شامل تعداد زائرین، زمینه های فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی ایشان و تاثیر های متقابل منطقه حرمین و کشورهای خودشان می باشد، با توجه به رهنمود های زیر مورد بحث قرار دهند.

موضوعات پیشنهادی مقالات درباره زائرین کشورهای مختلف آداب و سنن و تاریخ آن

گردآوری و بررسی اسناد و مدارک و آثار مکتوب مربوط به حج در کشور مورد مطالعه

این بخش بررسی آثار مربوط به حج و زائرین چون کتابها، مقالات، عکسها، اسناد و نسخه های خطی و غیره را در گذشته در بر می گیرد.

سفرهای حج به حرمین: مسیر ها و تعداد زائران.

این بخش به سفرهای حج، وسایل نقلیه و مسیر های رفت و برگشت زائران در گذشته و حال، و مسایل و وضعیت آنان اختصاص دارد.

عادات و رسوم و مراسمی که هنگام وداع و بازگشت زائران انجام داده می شود.

این موضوع به آداب و سنن مربوط به آمادگیها و سفر حج می پردازد. این مراسم، شامل جشنها، پذیرایی ها و وضعیت و جایگاه اجتماعی زائران می شود، چه مراسمی که در طول زمان ادامه پیدا کرده و مراسمی که به مرور زمان از میان رفته است.

مقررات، روندها و سازمانهای حج و توسعه آنها.

نویسندگان همه مقررات مربوط به حج و زائرین را با چگونگی توسعه تاریخی آنها در کشور مورد نظر خود و نیازهای لازم جهت سفر حج شرح دهند. نویسندگان در صورتیکه سهمیه حج یا پروسه انتخاب زائرین وجود داشته باشد، ملاکهای این پروسه را نیز باید شرح دهند. مقاله نویسان در خصوص سازمانهای دولتی و بخش خصوصی که متولی امور حج هستند نیز توضیحات لازم را بدهند.

تعداد و مشخصه های فرهنگی اجتماعی زایرین.

در این بخش مقاله نویسان از تاسیس کشور تا امروز با ترتیب زمانی به بررسی تحلیلی تعداد زایران می پردازند و علل نواسان در تعداد زایرین را ذکر می کنند. پژوهشگران زمینه های اجتماعی و اقتصادی و فرهنگی زایران را در کشور خود جستجو می کنند. در این خصوص می توان آمار و داده های مربوط را در طول زمان خاطر نشان ساخت. پژوهشگر نیز می تواند با انجام مصاحبه های زایران جایگاه اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی زایران نشان دهد. برای این کار می توان پرسشنامه خاصی نیز تهیه نمود.

تاثیرات فرهنگی اجتماعی حج بر زایران و کشورشان.

پژوهشگران می توانند به تاثیرات متقابلی که در اثر حج و تعامل فرهنگی، بر کشورشان و مناطق حرمین پدید آمده اند مورد بررسی قرار دهند.

دورنما

پژوهشگران در خصوص تعداد حاجیان، مقررات و برنامه ریزی های حج در آینده که بتوسط دولت های آنان طراحی شده است می نویسند.